

KEHAKULTUURI SIHTKAPITALI VALITSUSE * EESTI SPORDI KESKLIIDU
* JA * ÜLERIIKLISE VÕIMLEMISÕPETAJATE SELTSI HÄÄLEKANDJA *

Toimetuse ja talituse: Tallinn, Vene tän. 11-a, kr. 10. Postkast 70. Telefon 9-28. ☞ Tellimise hind: aasta peale 7 krooni, kuus 60 senti

Eesti Spordileht ilmub igal reedel

X. aastakäik.

Reedel, 29. märtsil 1929. a.

X. aastakäik

Amatöörism arvustustules.

Krõbedaid sõnu kahelt maailma-
meistrilt.

Amatööririküsimus on viimasel ajal mitmel pool lõõnud õige tugevaid laineid. Kui Arne Borg viibis Austraalias võistlusreisil ja purustas seal maailmarekorde, ergutasid ajalehed Austraalia suurujat „Boy“ Charltoni minema tema vastu. Oli ju Charlton varemgi võitnud Borgi ja rahvuslik uhkustunne ei lubanud, et keegi võõras ennast teeks Austraalias nii koduseks ja nii väljakutsuvalt käiks ringi meistresaavutustega, mis Austraaliale kui ookeaniriigile kallid. Boy aga ei teinud sellest kõigest midagi välja. Siis hakkasid Austraalia ajalehed ässitama — Boy kardab lihtsalt Arnet.

Nüüd järgnes avalik kiri Charltonilt: „Mispärast peaksin ma kartma Arnet? Ma olen temaga võistelnud seitse korda koos ja seitsmest kohtamisest võitnud viis. Kuid ma ei saa minna võistlema, kui mu sellega seotud väljaminekud ei ole kaetud. Ma ei saa lihtsalt jätta oma tööd sedavõrt hooletusse, kui oleks tarvis ratsionaalseks treenerimiseks ja meistrite vastu võistlemiseks. On möödunud ajad, kus noored inimesed võisid ohverdada oma tuleviku amatöörspordile. Nüüd on tarvis leida kavalusi, kuidas amatöörina kaitsta ennast spordiharjutuste kaudu tekkivatest ainelistest kahjustest. Minu töö (Charlton on farmer, põllupidaja) pakub mulle palju meeldivamaid väljavaateid, kui suured ja ebamäärased sissetulekud elukutselisest spordist. Mul on valida töö ja logerdamise vahel, ma olen langetanud oma otsuse: töö!“

Charlton arvustab teravalt Austraalia spordijuhte, kes oma meeskonna on viinud amatöör-põhimõtetele, kiratsevates oludes, Amsterdamis olümpiaadile. Charltonil tuli Amsterdamis matkata iga päev 90 kilomeetrit, et omandada treenerimise võimalust. Charlton lõpetab:

„Austraalia ujumissport ei näita kunagi edusamme senikaua, kui vanamoeliste, konservatiivsete juhtide kohale ei astu noored initsiatiivivõimelised inimesed, kel

Eesti meisternaiskond võrkpallis.

Eesti akadeemilise spordiklubi naiskond. Seisavad vasakult paremale: J. Kõiv, E. Soosaar, L. Raudsepp, M. Rezold, S. Peterson ja B. Telling.

arusaamist tulevikust ja modernidest mõtetest. Senikaua kui seda ei ole sündinud, on selge raharaisk võistlejate saatmine olümpiamängudele.“

Charltoni kirjale lisab „Vossische Zeitungis“ kommentaari dr. Willy Meisl:

„Ta on vaid 22 aastat vana see poiss, kuid mees nii kuival maal kui vees. Ta veab oma konsekvantse kui puuvilla ja võib ainult soovida, et teised, vanemad, ka kord selliseid sõnu räägiks.“

Suurem skandaal on juhtunud Ameerikas amatööririküsimuste pärast. Patuoinaks on seal Raymond J. Barbuti, kes Amsterdamis ainsa ameeriklasena päästis tähelipu au lühidamaa jooksudes.

Ajalehekirjutuse pärast, milles Barbuti arvustas teravalt Ameerika spordiliitu, et paljud sportlased saavat suuri toetussummasid, palju suuremaid kui seda lubavad määrused, diskvalifitseeriti ta.

Barbuti vastas Ameerika spordiliidu ot-

suse peale, et tema ei ole kirjutanud nimetatud artiklit. Kuid olgugi, et tema ei ole seda kirjutanud, pooldab ta neid mõtteid, mis kirjutuses väljendatud. Ta rõhutas veel, et paljud kergesportlased teenivat märksa rohkem raha, kui seda reiskulude nime all võib neile anda. See olevat väga hästi teada ka Ameerika spordiliidu juhatusliikmetele, rääkimata ülikoolide ja klubide treeneritest, spordiõpetajatest ja ajakirjanikkudest, kes asja osalised.

Barbuti kutsuti aru andma spordiliidu koosolekule. Äge vaieldus kestis seal mitmeid tunde. Lõputagajärg oli, et Barbuti diskvalifitseeriti eluks ajaks ebagentlemanliku ülalpidamise ja spordiliidu auhaavamise pärast.

Barbuti võttis otsuse vastu ükskõikselt, sest ta oli juba peale olümpiamänge kohe teatanud, et loobub jäädavalt sportimisest.

Kuhu suunduda?

Ernst Idla,

Kehalise kasvatuse inspektor.

Kui meie spordiorganisatsioonide koon- duse tegelased viimasel ajal on pidanud mitmesugustel põhjustel peatuma spordi- liikumise juhtiva-aparaadi konstruktsiooni juures, siis on see tingitud paratamatust tarvidusest kohaneda elu uutele nõuetele. Loomulikult on siin oma osa etendanud kehakultuuri sihtkapitali valitsus, kaitse- vägi ja kaitseleit, kes omi põhimõtteid ellu viies mitmeti on sattunud vastollu vanade ajast mahajäänud põhimõtetele. On ot- sustatud reorganiseerida — kuid mida? Kui on mõeldud ümber korraldada spordi- seltside koondusi ja omakord nende koon- dust E. spordi keskliitu, siis peaks meile kõigepealt selge olema, mida tahame sel- lega kätte saada ja kas lihtsustatud asja- ajamine ongi see, mille poole püütakse.

Kui nii, siis oleks see liialt ühekülgne ja vaevalt tarvitseks selle saavutamiseks nii palju aega ja energiat kulutada.

Olen arvamisel, et lugupeetud spordi keskliidu tegelastel tuleks kõigepealt revi- deerida seniseid vaateid üldliikumisele ja neid reorganiseerida ühes liitude asjaaja- mise korraga. Spordiliikumise ümberkor- raldamisel ei tohiks kuidagi mööda minna noorsoost, kes kooliõpilastena ja üliõpilas- tena moodustavadki selle liikumise õige värvingu. Need ajad on möödas, kus või- sime rusikaga endale vastu rindu pöruta- des väita spordi raassihügieenilist ainu- tähtsust ja sellele vastavalt nõuda hinnang- ut. Hinnangu oleme leidnud, kuid see kohustab meid laskuma teaduslikule alu- sele põhjusel, et sport mõjutab inimest kui füüsilis-psühholoogilist tervikut.

Suhtudes kasvatajana Eesti spordilii- kumist juhtivate organite reorganiseeri- mise küsimusse, pooldan ühiselt auväärt E. Spordilehe toimetajaga üldsuuna otsi- mist ja selle fikseerimist ja vastavalt sel- lele suunale ümberkorraldamiskavade vas- tuvõtmist ja teostamist.

Et meie spordiliikumine on peamiselt noorte liikumine ja viimastel aastatel ku- junenud massiliseks, siis tuleks meil kas- vatajatena välja minna noorte hingeliste ja füüsiliste omaduste seisukohalt, et teha vaatlusi ja analüüse.

Jälgides meie spordiorganisatsioone, kus noortel peamine võimalus füüsiliseks tegutsemiseks, näeme, et seal mingit vahet ei ole kehalise põhiarendam. ja võistluste vastu treenerimise vahel. Kõik on üks ja sama, mis põhjeneb hädaohtlikul ma a a i l m a r e k o r d i k u l t u s e l, millest noor- red välja tulevad läbipõlenutena ja rau- kadena.

Kui meie auväärt E. Spordilehe toime- taja ühes viimastest lehtedest avaldas arti-ikli „Kuhu suunduda“, selles õiglaselt märkides seda hädaohtu, mis meie igä- päev enesega kaasas kanname ja milles meie teadlikud oleme, siis kuulsin mitmelt imestusi, et milleks nutta, küllap asi varsti korras. Lubatagu avalikult küsida, kas loodame, et ühe valimisega või ühe reor- ganiseerimiskavaga õiendame seda, ilma et meie kordagi üksteisega kõneleksime ja mõtteid vahetaksime kasvatuslikkude põ- himõtete üle?

Sellessamas artiklis loeme: „Meie teh- nilised oskused on teinud suuri edusamme, intellektuaalsed künnised on tulvil täide- tud askeldajatest, kuid mis puudub, on

mehed. Mehed oludest üle ulatuva hinge- jõu, kõlblise vankumatuse ja sotsiaalse ko- husetundega. Neid ei ole meil.

Edasi loeme sportliku pedagoogika rah- vusvahelise büroo teadaandes: „...Lap- sed, kooliõpilased... langevad liig vara- jaste sportlikkude toimingute ohvriks. See nähtus on järelduseks praegusest kaldu- vusest, mis püüab peaaegu igal alal saa- vutada varaküpsust, millest loodetakse suu- rendatud produktiivsust. Kuid peab kart- ma, et elu esimese kevade lühendamise ei pikenda sugugi tema suve, vaid kiirendab ainult sügise kättejõudmist; inimeseaa- aastaegade kooskõla ei tohi rikkuda. Liig vara sattudes sportlikkude jõudude (tree- ning, võistlused, avalikud kiiduavaldused) mõju alla, muutub noor närviliseks ja kao- tab tasakaalu. Niiviisi nende jõudude mo- raalne ja sotsiaalne väärtus nürineb liig varajase tarvitamise tagajärjel, ning äh- vardab mitte enam mõju avaldada eas, kus seda võiks tõhusalt ja otstarbekohaselt kasutada.

Noormeest meelitavad võistlused, mille sagedus tekitab mitteteadlikku kehalist liigväsimumust ning hajutab vaimu tegevust.

Selle asemel, et olla mõistuslikuks vas- tukaaluks vaimlisele tööle, muutub sport noorsoo peamiseks tegevusobjektiks puu- duliku või kiire õppetöö kõrval, mida jat- katakse lihtsalt tarviliku diploomi saamise eesmärgiga.

Ei ole õige, kui püütakse eelpooltoodule vastu vaielda, sest meie, kasvatajad, võime seda igal juhul tõendada küllalt kurbade kogemustega, millede vastu meil üksinda raske võidelda.

On aga õige, et meie spordil puudub tu- gev ja terve kasvatuslik alus ja ainult tänu meie spordiliikumise nooruslikkusele ei ole need nähtused nii massilised, kui nad ehk seda mujal on.

Kuid meie töötame ju suurte pingutus- tega, et noori ligi tuua ja sporti teha mas- side profilaktikaks, seda arendada inim- kultuuri üheks tähtsamaks ja kandvamaks elemendiks — kehakultuuriks. Sellest siis ka tingitud kindlate meetodite leidmise ja üldsuuna fikseerimise vajadus, ilma mil- leta osutub iga reorganiseerimiskava ots- tarbekohatuks (ja ajutiseks.“

Et ära hoida arvamisi, nagu oleksin mi- na omi seniseid arvamisi ja tõekspidamisi võistluste asjus muutnud, juhin tähelepanu eelpool nimetatud teadaandes äratoodud põhimõtetele, milliseid täiel määral pool- dan.

„Niinimetatud „Olümpia vaim“, mis kokkuvõetult põhjeneb maailmarekordi kultusel ja selle taotlemisel, langeb paha- toovalt nende hulkade peale, kes ei või neid kuidagi saavutada, kuid on siiski nendest vaimustatud. Intensiivne võist- lusiha, mis leiab oma väljenduse perioo- dilistes võistlustes, on tarvilik sport- liku elu alalhoidmiseks ja moodustab selle kõrgema piiri. Oleks utopia väita, et ilma selleta läbi saab, kuid rahvusvahelise ja rahvusliku rekordi kõrval on olemas „iseenese rekord“. Viimane on aga kätte- saadav suurele hulgale ja moodustab me- heliku kultuuri tõstehoo.

Kuna hädaohtlikud liialdused puuduta- vad last ja noormeest, on olemas mahajäe- tud olevus, kellele ei ole seni veel osatud

kättesaadavaks teha sportlikku praktikat niisugusel kujul, et tema võiks selleks ära kasutada oma vaba aega igal momendil; aega kaotamata ja minimaalsete kulude- g. See on üksik täiskasvanu. Sportliku aktiivsuse perioodi pikendamine vastab soovile viivitada tema algusega. Nimelt täiskasvanu vastupidav tervis on kõige tähtsam mitte ainult tehnilistele rühmitustele, kuhu ta kuulub, vaid ka ül- disele sotsiaalsele rahule. Kuid tingimuse- sed, millistes ta võib anduda sportlikkudele harjutustele, on teistsugused kui need, millega ta rahuldus oma nooruses.“

On vastuvaidlematu tõde, et meie pea- me oma sportlikku liikumist korraldama vastavalt elu uutele nõuetele ja vastavalt sellele perioodile kohandama kasvatusööd noorte seas, mille tähtsamaks elemendiks jääb „Fair play“. Olles meie (spordiliiku- mise juhtiva aparadi) reorganiseerimise tulisem pooldaja, loen möödapääsematuks vajaduseks asja põhjalikumalt kaalumist ja liikumisest väljakasvanud nähetega ar- vestamist.

DÜRKOPP

Juba enne sõda tuntud
„DÜRKOPP“
jalgratas, erimudel meie teedele
ja Rootsi esimese järgu jalgratas
„HERMES“
Esitab: O.-Ü. „Systema“ Raekojapl. 5
(Voorimehe tän. nurgal.)

Soome leidis suurujaja.

Ujumine on olnud seni Soome nõrgemaid spordialasid. Nüüd on aga leidunud korraga mees, kes näib viivat Soome värvid ka ujumises olümpia võitudele. Uus täht on Ameerikas elut- sev Harry Paavola, kes Minnesota ülikooli ja Vir- ginia kolledshi vahelisel võistlusel purustas kõi- gile ootamatult Kojaci 400 meetri ja 440 yardi seliliujumise maailmarekordid. Ta ajad olid 5.45,5 ja 5.47,0. Võistlus sündis täiesti normaal tingimustes, ajad võeti kolme kellaga.

Harry Paavola on 20 aastat vana, Ameerika- kasse rännanud Soome põllumehe poeg. Kõik eksperdid on temast vaimustatud ja loodavad palju. Ka üks teine Ameerika soomlane on näi- danud edu ujumises. See on esimesel ülikooli kursusel käiv Rudolf Nieminen, kes ujus 100 yar- di vabalt 55,4.

— Austria-Tschechoslovakkia jalgpalli-maa- võistlus andis Prahast tagajärjeks 3:3 (2:1). Tschehhid ei saanud alul kuidagi hoogu ja näisid seisvat kaotuse lävel. Austerlased juhtisid kor- raks juba 2:0.

Eesti lahtised esivõistlused ping-pongis.

Lätlane Finbergs Eesti meistriks. Meie ping-pongi tasapinna tõus jätkub.

Austria oli esimene maa kontinendil, kes hakkas harrastama ping-pongi. See oli umbes 35 aastat tagasi. Peale maailmasõda tõusis huvi selle ala vastu eriti kõrgele ja asutati isegi ping-pongi liit. Austriast levines ping-pong ka Ungarisse, Tšehhoslovakkiasse ja Saksamaale. Eriti andekateks osutusid ungarlased, kes varsti hakkasid oma õpetajaid võitma. Budapestis arvatakse olevat kindlaid mängijaid 20.000! Inglismaal viisid ping-pongi hooгу India üliõpilased, kes asutasid Indian Students Table-Tennis Club'i. Peale Euroopa on ping-pong teisteski maailmajagudes populaarne, nii Indias, Lõuna-Aafrikas, Uruguays j. t. Ka Rootsis ja Taanis on laua-tennis hoos. Peaegu ühel ajal, umbes 5 aastat tagasi, hakati ka Eestis ja Lätis harrastama seda ala.

Läti on võtnud osa kahel korral ka maailma-meistervõistlustest ping-pongis ja tulnud mõlemal võistlusel maailma neljandaks rahvaks.

Eesti on pidanud Lätiga kolm lauatenise maavõistlust. 1927. a. võitis Riias Läti 6 : 4. 1928. a. Tallinnas võideti Lätit 7 : 3. 1929. a. Riias kuulus paremus jällegi Lätile 9 : 3.

Eesti meistriks on tulnud ping-pongis A klassis 1926. a. Chr. Lasn. 1927. ja 1928. a. Paul Haas. 1928. a. lahtised esivõistlused võitis Chr. Lasn. Paarismängu meistrid 1926. a. Lasn — Pukk. 1927. a. Haas — Feldström. 1928. a. Frantz — Reinbaum. 1928. a. lahtised maavõistlused võitsid Haas — Pukk.

Kui hiljuti veel ping-pong oli paistnud lapseliku ajaviitena, kus automaatsena palli edasi-tagasi kõlksutati, on ta nüüdseks arenenud väga virtuooslikuks ja komplitseeritud mänguks, mis suurt erksust ja kunstiliku taipu nõuab kõige mitmekesisemate vintide andmiseks ülitundelikule pallile, suurt strateegi kavalust vastase petmiseks manööverduste salavõrku ja vastupidavust ja isegi jõudu siis otsustavate atakide andmiseks.

Ping-pongil on kahtlemata eluõigus teiste sportide hulgas ja tema tulevik seisab alles ees. Meil Eestis on sel alal õige tusedat andi kõige nooremas generatsioonis märgata.

Eesti 1929. a. lahtised esivõistlused peeti 20., 21. ja 22. märtsil Tallinnas lauatenise liidu korraldusel. Osavõtjate üldarv ulatus üle 50-ne. Lätist oli ilmunud 4, nii Läti meister Finbergs, Riia meister Oschins, Gelbart ja Basner.

Meie mängijad esitasid seekordsel võistlusel erakordselt head mängu. Võistlused olid pinevamaid, mis üldse Eesti pinnal peetud. Viimasel võistluspäeval jälgis arvukas publik matsche lõpuni, mis kestis üle 7 tunni ja lõppesid laupäeva hommikul kella 2 ajal.

Peatudes lähemalt üksikute klasside juures, algame meeste A-klassiga, kus startisid ka rahvusvahelisesse klassi kuuluvad lätlased Finbergs ja Oschins. Võistlus oli kahe miinuse süsteemis. Lätlased Gelbart ja Basner kukkusid reast juba esimestel ringidel. Oschins, kes oli rübalas vormis, sai Haasilt 0 : 3 ja Reinbaumilt 2 : 3 kaotused. Finbergs, keda peetakse Balti riikide selle ala paremaks, raius fi-

naalini võitudega Mustkivi, Reinbaumi, Frantzi ja Haasi üle ja hävitas finaalis Frantzi teistkordselt ja tuli kaotuseta võitjaks. Finbergs omab rikkalikult kogemusi ja on meheks, kes ei anna käest viimase momendini võidulootust, nii oli finaalmatschis seis geimidega 2 : 0 ja punktid 20:20 Frantzi eduks, kuid võitis siiski Finbergs. Finbergs mängib vasaku käega ja tema

Finbergs, Eesti ja Läti meister.

stiil erineb tublisti kaasmängijate omast, tarvitab ainult forhand lööke. Eestlastest olid head Frantz, Haas, Reinbaum, Sillam ja Baring, kes on teinud suuri edusamme võrreldes oktoobrikuu Tallinna lahtiste esivõistluste ja detsembris peetud kinniste Eesti võistluste mängu nivooga.

Teisele kohale tuli Alfred Frantz, kelle mäng on muutunud palju kindlamaks ja on täiesti vaba närvilikkusest. Kuigi tuli viimasel võistlusõhtul 6 matschi järjestiku mängida, ei raugenud sugugi Frantzi võistlustuju ja suutis lõpuni end panna maksma.

Paul Haas esitas Finbergsi vastu kahel esimesel geimil suurepäraselt mängu, kuid kolmandal haaras initsiatiivi vastane ja ta kaotas. Esmakordselt tuli tal võtta vastu kaotus ka Frantsilt.

Valter Reinbaum on teinud suuri edusamme, isegi hiilgas hea defensiivmänguga Finbergsiga mängides. Reinbaum võitis ka Oschinsi ja esitas suurelt nauditava matschi Frantzi vastu mängides.

Gotlieb Sillam on meie ping-pongi pere suurem ootus, kes veidi üle aasta alles

mängib. Matschis Frantzi vastu tegi ta viimasele elu päris kibedaks meeleheitliku kaitsemänguga. Ainult kaitsemänguga ei jõua kuigi palju edasi, Sillamil tuleks harjutada ka offensiivmängu.

Baring oli neil võistlustel harilikust parem, kes tavaliselt liialt närveerib.

Meeste paarismängud olid väga head ja eriti just Frantz-Reinbaumi võidukas esinemine Finbergsi ja Oschinsi vastu ning samuti Haas-Baringi finaalmatsch Frantz-Reinbaumiga.

B-klassis oli kindel võitja Sillam, kellele teised ei suutnud mingit vastupanu avaldada. Noorte klass ja handicap kuulusid Vanaasele, kes teinud märkimisväärselt edusamme.

Senioride klassi võitis Krustaljeff, kes juba esimeses voorus hävitas napilt senise meistri Vaheri ja finaalis võitis endise Viljandi kuulsuse dr Meeritsa.

Naiste mängud jäid ära osavõtjate puudusel. Üldse peab märkima, et meie naismängijate tasapind on äärmiselt nõrk.

Eestlaste mäng tundus lätlaste omast paremana, kuigi lätlastel on enam rutiini ja kogemusi, oli eestlaste tehnika palju täiuslikum. Meie mängijate kaotusi tuleb kanda peamiselt nende nooruse arvele, kuna aastatelt suuresti ees olid külalised.

Eesti meistrite rida seekordsel matschil tuli järgmine: Finbergs, Haas, Baring, Sillam, Krustaljeff ja kahekordselt Vanaase. Kõik uued nimed peale Sillami, kes kinnistel esivõistlustel võitis ka B-klassi.

Üldiselt olid neil võistlustel tehnilised tulemused järgmised:

A klass meestele: Frantz — Schatz 21:8, 21:16, 15:21, 21:7; Finbergs — Mustkivi 21:19, 21:14, 21:14; Sillam — Basner (Läti) 21:15, 21:14, 16:21, 21:18; Haas — Baring 21:10, 21:5, 21:12; Oschins-Epstein 21:14, 11:21, 21:5, 21:11; Frantz-Gelbart (Läti) 21:10, 21:10, 21:11; Finbergs — Reinbaum 15:21, 21:14, 17:21, 21:14, 21:17; Haas — Sillam 21:8, 21:13, 21:15; Baring — Basner 21:9, 18:21, 21:12, 14:21, 21:18. Sillam-Mustkivi 17:21, 21:16, 21:18, 22:20. Reinbaum — Baring 21:23, 21:16, 21:10, 21:17; Sillam — Schatz 21:13, 21:8, 22:20; Gelbart — Epstein 21:15, 11:21, 21:11, 15:21, 21:14; Frantz — Sillam 21:19, 22:20, 19:21, 21:14. Reinbaum — Gelbart 21:15, 21:12, 21:17; Finbergs — Frantz 8:21, 21:15, 21:19, 21:10; Haas — Oschins 21:16, 21:14, 21:19; Reinbaum — Oschins 13:21, 21:7, 21:19, 12:21, 21:17; Frantz — Reinbaum 21:11, 18:21, 21:17, 21:16; Frantz — Haas 21:14, 21:18, 10:21, 21:17.

Finaalis võitis Finbergs — Frantzi 12:21, 13:21, 22:20, 21:18, 21:12. Osavõtjaid oli 15.

1. Finbergs, Läti, Eesti meister. 2. Alfred Frantz, Tall. NMKÜ. 3. Paul Haas, Tall. Kalev. 4. Valter Reinbaum, Tall. NMKÜ.

B klass meestele: Teffel — Umverk 21:19, 21:17; Sillam — R. Pärnpuu 21:7, 21:7. Pessegov — Õunapuu 21:14, 21:7; Sillam — Pessegov 21:9, 21:16. Osavõtjaid 8.

Kõrbepoja teekond maailmameistriks.

Renault' autotehase tööpingilt olümpia loorberitele.

El Quafi oli viimase olümpiaadi suur üllatus maratonil. Hiilgava võidu järele Amsterdams läks ta elukutseliseks ja lõikab praegu loorbereid või dollareid Ameerikas. Kerge ei ole aga olnud selle mehe tõus. Kuid laseme teda ennast sellest jutustada:

— Ajakirjandus on mind viimasel ajal teinud kuulsaks. Võit Amsterdams tuli mulle üllatusena, mul ei olnud vähematki lootust selleks. Ma olin vaid tööline, hoolas tööline Renault' autotehases, kuid viibin nüüd härrasmeeste hulgas. Sport on olnud alati minu suur kirk. Kuid sellega ei teeni Prantsusmaal kaugeltki ülevalpidamist ja nii tuli mul tammuda varahommikust hiljaõhtuni tööpingi taga.

Võidule Amsterdams ei olnud mul mingit alust uskuda. Kuidas oleks see võinud tulla mul mõttessegi. Teadagi püüdsin ma harjutada palju suutsin, kuid maailmameistri tiitlini jõudmine näis mulle kui töölisele olevat võimatu, kuna teisalt tulid minu vastu kõigiti hoolitsetud ja treeneeritud mehed. Mingeid illusioone seega!

Ma ei tea isegi, kuidas see juhtus, et ühel ilusal päeval pääsin Prantsuse meistriks ja ühel teisel veel ilusamal päeval maailmameistriks. Kõik näib olevat mulle kui unenägu.

Ma olen kolmkümmend aastat vana ja mu ainsaks varanduseks on mõni kaamel kusagil liivakõrbe kolkas Alshiiiris. Mu vanemad olid vaesed ja ma kasvasin üles ühes karja õdede-vendadega täielikult tänaval. 16-aastasena läksin ja andsin ma ennast üles päevatööliseks. Mõni aeg hiljem leidisin teenistuskoha Renault' autotehases.

Pariis! Kuidas ta mulle oli vastik esimesest pilgust, mulle, kes oli harjunud vaba silmapiiri ja avara loodusega. Räpane, kalk ja külm oli linn, taevaski oli hall, külm ja nõgine. Ma olin harjunud teistsuguse päikesega kui see, mis ennast harva poetas Pariisi eeslinna kitsatele tänavatele.

Kirjutasin enese tööliste spordiklubisse, sport tõmbas mind ja töötas mulle enam vabadust. Ma hakkasin jooksuma, innukalt, kirglikult. Ma harjutasin aastaid, kuid mu edusammud ei olnud kuigi suured.

Mu tegelik edu avaldus vast 1928. aastal, mil ma tulin Prantsuse murdmaa-esivõistluse kuueksandaks.

Keegi ei pannud mu peale suuremat rõhku. Kas on mul erilise treeningu süsteem? Ma usun, kuigi see on vast primitiivne. Ma tõusen vara ja täpselt üles. Enne tööleminekut tegin ma oma harjutuse ära. Elasin äärmiselt kaine ja korralt — see on vast ka kõik.

Olin üllatatud, kui mind valiti Prantsuse esindajaks olümpia-mängudele. Ma sain töölt enam vaba aega ja võisin käia rohkem spordiväljal. Sõit Amsterdami sündis mulle äraarvamatuks luksusekude tingimustes, see tõstis mu tuju ja iseteadvust. Siiski ei julenud ma ennast mõõta veel Joie Ray, Yamada, Marttelini ja Brickeriga. Ka minu treener Corlet ei lootnud minust palju. Ta sümpatiseeris enam kolme teist Prantsuse maratoni-jooksjat — Denis d'Angersi, Gerault'i ja Telli.

Olümpia staadionil on 30.000 närvilist pealtvaatajat. Kõige enam närvilised vast prantslased, kes seni olnud mängudel väheste võitudega. Esimese 10 kilomeetri jä-

rel olen ma juhtivas grupis ühes 12 teise jooksjaga. Kuid varsti pigistavad Ray, Yamada ja Isuda ette, neile püüan ma ühes soomlase Laaksosega hoida kannule. 25. kilomeetril keeb võitlus jaapanlaste ja Ray vahel, ka soomlased lisavad hoogu. Mina olen hoopis kaugel.

Ükski ei vaata mind, ükski ei pööra mulle tähelepanu. Prantsusmaa on löödud täielikult võistlusest välja. Ma tunnen korraga tõusvat kui trotsi ja pilkamishimu, imelikul kombel lisandub ka jõudu.

El Quafi.

Kusagilt eespoolt hakkavad vilkuma üksikud jooksjad, peagi olen nende kannul ja neist möödunud. Näen jälle rühkimas enese ees uusi mehi. Märkan korraga, et möödun Rayst, Laaksosest. Isuda katkestab minu ees jooksu. Mulle hakatakse lehvitada, teatama, mitmes ma olen, mind erutama. Veel kaks meest jooksevad minu ees, need on Yamada ja Marttelin.

Kolm ja pool kilomeetrit finischist. Korraga sigineb minu kõrvale tšiihilane Platta, jumal teab kust ta oli tulnud, ja tahab litsuda minust mööda. Aga ei, seda ma ei lase! Hakkame pigistama võidu, möödume oma eeljooksjatest.

Korraga märkan, et tšiihilase hingamine muutub raskemaks, kiirustan sammu, tšiihilane kaob mu kõrvalt. Juba paistab staadion. Jooksen nüüd kergelt ja

Jalgpallisaapaid

üksikult ja hulgaviisi odavate hindadega soovitab

**Esimene Tallinna
Vilditööstus**

Tallinn, Seeringa 4
kõnetraat 20-75

kindlalt. Veeren suure kära all sisse staadioni värvavast.

Kõik vehivad ja karjuvad. Aeg öeldakse olevat 2 tundi 32 minutit 57 sekundit, veidi halvem maailmarekordist, tšiihilane on jäänud minust maha 300 meetrit.

Prantslased kaelustavad ja suudlevad mind. Ajalehed kordavad igalpool minu nime. Olen kui unes ja ei märkagi kui olen jälle Renault' vabrikus tööpingi taga.

Ühel päeval tuleb mu juure tundmata härra.

— Kas tahate reisida Ameerikasse? küsib ta.

— Mis peaksin ma seal tegema?

— Jooksuma.

— Kuid mis oleks mu töö?

— Teie saate makstud jooksu eest.

— Kui palju?

Vastus järgnes juba kontrakti näol: „Kuu kuud. Kaksteist jooksu. 250.000 franki.“

Ping-pong.

3. lhk. järg.

Finaalis võitis Sillam — Teffelit 18:21, 21:7, 21:18, 21:14.

Noorte klassis oli osavõtjaid rekordiline arv — 17. Kornak — Brenner 21:19, 20:22, 21:17; Engbusk — Naap 21:19, 16:21, 21:17; Vestel — Toonalt 21:12, 21:14. Vestel — Meltsas 21:9, 21:9; Goldin — Eiland 21:15, 25:27, 21:15; Noorkõiv — Leimberg 21:17, 19:21, 21:18; Vanaase — Märt 21:15, 21:17; Kornak — Freiberg 22:24, 21:14, 21:15; Vestel — Engbusk 21:9, 21:18; Goldin — Noorkõiv 14:21, 21:18, 21:15; Vanaase — Valdhoff 21:11, 21:19; Vestel — Kornak 21:11, 21:18; Vanaase — Goldin 21:10, 21:11.

Finaalis võitis Vanaase — Vestelit 21:15, 21:17, 19:21, 16:21, 21:13.

Senioride klass, kus startis 7 härrat: Krustaleff — Vaher 23:21, 18:21, 23:21; Krüger — Krastin 21:17, 13:21, 21:18; Meerits — Suster 21:12, 21:7. Krustaleff — Krüger 21:6, 21:5; Meerits — Heyde 21:11, 21:18.

Finaalis võitis Krustaleff — dr. Meeritsa 21:12, 21:4, 21:14.

Handicapis oli võistlejaid 9. Frantz — Pessegoff 21:19, 21:16; Kornak — Epstein 21:11, 21:9; Vanaase — Toonalt 21:20, 21:19; Noorkõiv — Lury 22:20, 21:15; Kornak — Vestel 21:15, 17:21, 21:15; Vanaase — Noorkõiv 16:21, 21:12, 21:19; Kornak — Frantz 21:18, 21:14.

Finaalis võitis Vanaase — Kornakit 21:14, 21:16.

Meeste paarismängud, milles oli startijaid 5 paari, neist 2 lätist: Gelbart — Basner — Epstein — Schatz 21:16, 21:19; Haas — Baring — Gelbart — Basner 21:8, 21:9; Frantz — Reinbaum — Finbergs — Oschins 19:21, 21:13, 21:15.

Finaalis Haas — Baring — Frantz — Reinbaum 21:18, 6:21, 21:15, 14:21, 21:10.

100 aastat pinevat võistlust.

Kahe inimpõlve vanuse konkurentsi tulemus 40:40.

Oxford-Cambridge'i sõudevõistlus on ühes jalgpalli karikavõistluste lõpumänguga iga-aastane suurim Inglismaa spordisündmus. Tänavu ajas „helesiniste“ ja „tumesiniste“ duell vere eriti keema, sest võistluste traditsiooni rajamisest möödus 100 aastat.

Rahvamere voolamine Putneysse, võistluse starti, algas juba eelmise päeva õhtul. Koolid ja bürood suleti konkurentsi pärast aegsamini. Maa-alune raudtee ja autobussid kandsid inimesi lugematutes tuhandetes mööda tervet Themse'i kallast, kus oli oodata suursündmust.

Kella 10-ks hommikul kujutasid jõekaldad ainsat mustendavat inimtüüri. Putney silla ja Mortlake'i juures olid tõmmatud üle jõe kontrollaurikud, et kõrvalseisjad ei pääseks paatidel tülitama võistlejaid.

Kell 12.05 min. ilmus jõekaldale esimesena Oxfordi meeskond, hoolikalt ümber kaelte mähitud sinistes sviitrites. Kaks minutit hiljem järgnes Cambridge. Rahvas avaldab kõrvulukustavat kiidukära. Paadid sõidavad kaldast 100 mtr. kaugusel asuvasse starti. Kohtunikud loovivad võistlejate vahel välja jõe pooled.

Loosiga võidab Oxford

ja valib enesele vasakpoolse ääre. Järgneb kiire paatide kordaseadmine. Kell 12.12 min. langetab kohtunik lipu, mõlemate mõlad vajuvad energiliselt vette. Kumbki meeskond arendab 38-löögilise tempo minuti kohta. 20 m järele võtab aga

Oxford 44 lööki minutis

ja vajub oma kaasvõistlejast ette. Cambridge on läinud üle rahulisele 33-löögilisele tempole ja püüab juba 50. meetril Oxfordi kinni. Cambridge'i mehed jätvavad tunduvalt jõulisema mulje. Ka on nende koostöö täpsem. 1800 m järele on

Cambridge 1½ paadipikkust ees.

Oxford püüab Hammersmithi silla juures teha vahespurdiga tasa kaotatud maa, kuid see ei õnnestu. Oxford jätab võrdlemisi väsinud mulje. 750 meetrit enne finishti arendab Cambridge lõpuspurdid ja võidab 3½ paadipikkusega.

Võitja aeg on 19 min. 25 sek.

Finischi järele langevad mõlemad meeskonnad kokku. Aega tuleb pidada heaks ja see on ainult 56 sekundit halvem selle distantisi rekordist. Kuid lainetus oli jõel võrdlemisi tugev.

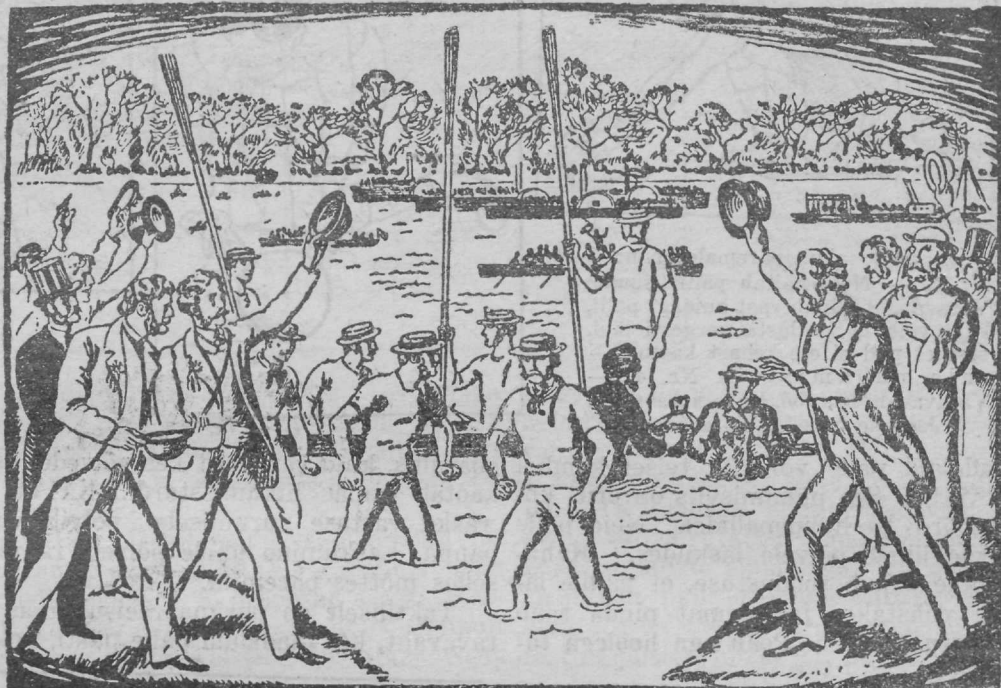
Nagu andmetest selgub, on kumbki meeskond võitnud 100 aasta jooksul võistlusmaa

40 korda.

10. juunil 1829. a. kohtasid mõlema kuulsa ülikooli meeskonnad esmakordselt. Võitis ülekaalukalt Oxfordi meeskond, kes 2½ miili pikkuse distantisi kattis 14½ minutiga. Võistluse kordamine laskis siiski võrdlemisi kaua oodata enesele, sest järgmine matsch peeti alles 1836. aastal. Siis oli võitja Cambridge.

1829. — 1849. a.

vahel peeti üldse 10 võistlust. Oxford võitis 3 ja Cambridge 7 korda. Helesinised olid siis peajasjalikult ülekaalus oma paa-

Gravüür esimesest Oxford-Cambridge'i sõudevõistlusest saja aasta eest. Võitjaid tervitatakse vaimustatult.

tide parema konstruktsiooni tõttu. Kolmas aastakümme tõi nähtavale üldse 6 võistlust, millidest Oxford võitis neli ja Cambridge kaks. Helesiniste edumaa vähenes seega 7:3-lt 9:7 peale. Regata jäi pidamata aastail 1850 ja 1851, samuti 1853 ja 1855, et siis juba iga aasta — väljaarvatud sõja-aastad — korduda. 1859. a. on eriti tähelepanuväärne, kuna Cambridge'i paat vajus põhja.

Järgnes

Oxfordi suur võiduseeria.

Vast kord, 1860. a., suutis Cambridge võidu enesele kiskuda, muidu triumfeeris Oxford. Vahekord oli 1869. aastaks Oxfordi heaks 16:10.

Viiendale aastakümnele langeb võistluse ainsam viik. See oli 1877. aastal, kus kumbatki meeskonda ei saadud tunnistada võitjaks. Mõlemad möödusid täiesti ühe korraga finishest.

Võistluse

50-aastaselt juubelil

võis Oxford rõõmu tunda oma rivaali ees ainult ühepunktalise ülekaalu üle — 18:17. Kümme aastat hiljem võidi konstateerida täpselt sama võitude vahekorda, kuigi võitude arv oli 23:22.

Aastail 1890—1898 saavutas Oxford juba teistkordselt 9 võitu järjestikku, nii et aastasaja vahetusel oli punktiarv tema kasuks 32:23.

Käesoleva sajandiga

hakkab Cambridge tegema tasa vahemaad. 1910—1913 võidavad aga oxfordlased jälle neli korda järjest, kuna Cambridge saab maitsta võitu viimasel rahuaastal. 39:31 seisis vahekord Oxfordi heaks, kui maailmasõda puhkes ja võistlused katkestati mitmeks aastaks.

Peale maailmasõda

valitseb Cambridge.

1920. a. peeti jälle üle hulga aja võistlust esmakordselt. Cambridge võitis, nagu kahel järgnevalgi aastal. Siis jõudis Oxford oma käesoleva aastakümne ainsa

võiduni. Viimased kuus aastat on kuulnud jälle eranditult Cambridge'ile.

Kahekordne juubel.

Möödunud võistlus ei olnud mitte ainult väljapaistev 100 aasta möödumise tõttu võistluste algusest, vaid ka selle poolest, et võistlust peeti 75. korda Putney-Cambridge'i vahelisel jõeosal. Esmakordselt starditi siin 1845. a. 1836—1842 võisteldi Westminster-Putney vahel ja 1829. a. Henleys.

Võistlusmaa kiirusrekord

kuulub Oxfordile 18 min. 29 sekundiga 1. aprillist 1911. a. Cambridge'i parim aeg oli 1924. aastal 18 min. 41 sek.

Võitja meeskonna tänavune koosseis oli: E. Norman Butler, R. J. Elles, R. A. Davies-Cooke, R. Beesley, M. H. Warriner, J. B. Collins, C. E. Wool-Lewis, T. A. Brocklebank ja A. L. Sully (tüüril).

Pärnumaa noorte esivõistlused maadluses.

Ühes Eesti esivõistlustega tõstmises korraldas Sindi Kalju ka esimesed Pärnumaa esivõistlused maadluses neile, kes võistlustel vähem kui 5 auhinda omandanud. Osavõtjaid oli rohkesti, arvult üle 20-ne. Head maadlust esitasid P. Mäger, A. Nõmm ja V. Puhmas, viimane seljatas kolm vastast alla kolme minuti.

Võistluse tehnilised tulemused:

Kärbeskaal: 1. V. Puhmas, Pärnu Tervis; 2. A. Käsper, Sindi Kalju; 3. G. Jürisson, Sindi Kalju.

Sulgkaal: 1. P. Mäger, Sindi Kalju; 2. A. Nõmm, Sindi Kalju; 3. R. Kirkmann, Sindi Kalju.

Kergekaal: 1. A. Asbaum, Pärnu Tervis; 2. J. Jürvetson, Tori Võitleja.

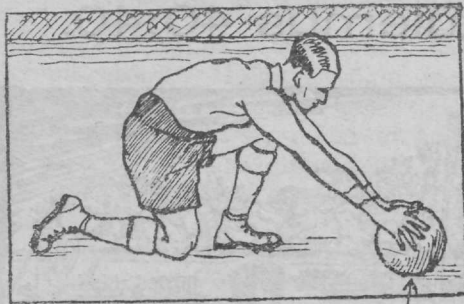
Keskkaal: 1. M. Jaanson, Sindi Kalju; 2. J. Laos, Pärnu Tervis; 3. Marlov, Tervis.

Poolraskekaal: 1. H. Adamson, Sindi Kalju.

Raskekaal: 1. R. Tampuu, Tervis.

Punkte omandasid: Sindi Kalju 15, Pärnu Tervis 12, Tori Võitleja 2.

Jalgpalli taktika.

Joonised vasakult paremale nr. nr. 3—6.
Nr. 3. — Nool näitab palli suuna. Väravavaht püüab vast kuidagi palli, kuid võib ta ka lasta kergesti läbi, sest et pall ei ole kehast kaetud — vale püüdmisviis. Nr. 4. — Väravavahi hea töö. Keha katab käsi. Jalgade vahel ei ole avaust.

Nr. 5. — Hea pallipüük kehaga. Nr. 6. — Plattko, Ungari rahvusmeeskonna väravavaht, püüab hea tehnikaga.

Madalaid palle võib ka teisel kombel vastu võtta. See püüdmisviis on eriti kohane pöörd- ja hüppepallidel. Neid palle püütakse ühele põlvele laskudes. Mahalaskumine pakub soodustuse, et pallile lähemale päästakse ja laiemat pinda saab talle vastu seada. Peab aga hoolega tä-

ebatulus, kuid väravavaht kes põlvedel asub, kaotab oma liikumisstardi. Ka on tal raske vastase surumisele põlvile vastu panna. Laskumine ühele põlvele rahuldab selles mõttes paremini.

Taktiliselt on parimas seisukorras väravavaht, kes madalaid palle püüsti, kokku-

gul hüppab või tagasipõrkab, käest libiseb ehk maas peatama jääb, on põlvitav väravavaht halvas situatsioonis, kuna ta põlvile olles võrdlemisi väheliikuv on.

Vastuvõtmist sirgete põlvedega või laskumist ühele põlvele tuleb kasutada kuni põlve kõrguseni liikuvate pallide püüdmisel.

Joonised vasakult paremale nr. nr. 7, 10 ja 9.

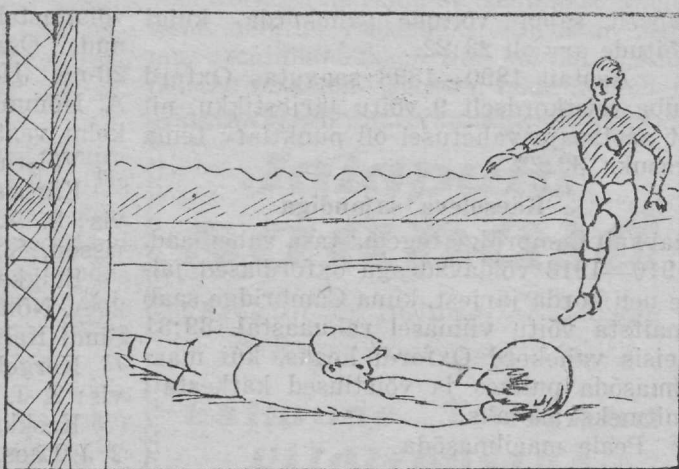
Nr. 7. — Rischer, Wiesbadeni väravavaht, püüab hästi vasaku õla kohal. (Vasak käsi haarab ülevalt.) Nr. 10. — Chayrigues, Prantsuse väravavaht, näitab eeskujulist käehoidu kõrge palli pidamisel. Nr. 9. — Lohrmann, Viini Amateure, püüab üleshüppega.

hele panema, et õigele põlvele maha lastakse, et põlve ja teise jala kannavahele mingit avaust ei jää (joon. 3.) ja pall keha seisakut umbes keskele tabaks. (Joon. 4.)

Mõned väravavahid laskuvad mõlemale põlvele. Palli vastuvõtmisel ei ole see just

pigistatud põlvedega vastu võtab. Sel hetkel nimelt, kui väravavaht on palli haaranud, võib talle kallale tungida. Ühes palliga kätes üles tõusta ja samaaegselt vastase pealetungi tagasitõrjuda on väga raske, ei suudeta küllalt hästi vastase eest ära põigelda. Kui pall viimasel silmapil-

2. Poolkõrgeid palle, põlvekõrgusest kuni peakõrguseni, püütakse keha vastu. Köht või rind annavad seejuures veidi pallile järele ja käed haaravad ümber palli. Palle põlve- ja puusakõrguse vahel püütakse samuti. Kokkusurutud põlvi paenutatakse seejuures sedavõrd, et köht lennu-

Joonised vasakult paremale nr. nr. 8, 11, 14.

Nr. 8. — Benkard, Mannheimi väravavaht, surmab kõrge palli. Nr. 11. — Mauch †, Stuttgart, heas asendis maas. Nr. 14. — Zamora, Hispaania, haughüppel ülemisse murka.

suuna kõrgusele satub. Palle, mis rinnast kõrgemalt tulevad, püütakse üleshüppega. (Joon. 5., 6.)

3. Õlakõrguste pallide püüdmisel peab eriti ettevaatlik olema. Kui pall tuleb parema õla kohta, siis haarab parem käsi

poole. Kardetav on palli püüda peopesad sissepoole, märja ilmaga võib niiske pall sedaviisi väga hõlpsasti käte vahelt läbi libiseda. Pall peab peopesi ikka otsejoones tabama. (Joon. 10.) Kui pall tuleb väga kõrgelt, on soovitatav sedaviisi üles hüpata,

liiki pallile püüdmiseks kasutatakse reeglilikohaselt järsku haughüpet üles, küljele, maha või ette. **Jack Hillman**, endine Burnley väravavaht, oli esimene, kes haughüpet nurkalöödud pallide püüdmiseks tarvitama hakkas. Haughüppe sooritamisel

Joonised vasakult paremale nr. nr. 12, 13, 15.

Nr. 12. — Harland, Iiri, haughüppel. Nr. 13. — Schwedler, Berliin, haughüppel. Nr. 15. — Lõpuasend haughüppe järel. Kui pall on tõmmatud vastu kõhtu, võib teda alles lügeda püütuks.

püüdmisel ülevalt ja vasak käsi alt. Püüdmisel vasaku õla kohal haarab vasak käsi ülevalt ja parem alt. (Joon. 7.)

4. Palle, mis peast kõrgemal tulevad, surmatakse esmalt kätega ja tõmmatakse siis kiiresti keha juure. Kõrguse kohaselt peab seda vastav üleshüpe saatma. Väga tähtis on seejuures käte õige hoid. Mõlemad käed on nii üksteise kõrval, et põidlad vastamisi puutuvad, peopesad ette-

et hüppe ajal üks põlv üles tõstetakse. (Joon. 9.) See põlve ülestõstmine soodustab hüppejala tõukejõudu ja kaitseb ka väravavahti, kui üleshüppe ajal teda tahetakse atakeerida.

5. Poolkõrged pallid ja maapallid vä- rava nurkadesse püütakse samuti nagu kõrgedki pallid, s. o. peopesad seatakse samuti. Tuleb silmas pidada, et põhjalikult mõlema käega võrdselt töötataks. Seda

üles, kõrvale ja maha tuleb rõhku panna, et kehafrent hüppel mitte maha ei oleks pööratud, vaid palli poole. Haughüppe lõpul ei lama väravavaht kõhuli maas, vaid küljeli. Ta kehaseis pikali olles peab sarnanema väljasirutatud kehaseisusele seistes kõrgete pallide püüdmisel. Tabades väljasirutatult palli, tõmbab väravavaht selle kohe kiirelt keha juure ja tõuseb ajaviimatult püsti. (Joon. 11, 12, 13, 14 ja 15).

Uisutajate tasapind on tõusnud.

Tippsaavutustes ei ole edu. Talv möödus ilma ühegi välikonkurentsi.

Kõik meelelised muljed kõnelevad selle poolt, et meil on tänavu jõutud kiirusutuses edasi kenakese sammu, kuid esimeselt pilgult ei taha arvud seda kinnitada. Läänud aasta tippsaavutusteni ja rekordideni ei ole jõutud tänavu. Kui vast asuda saavutuste lähemale analüüsile, võime konstateerida rõõmustavat üldtasapinna tõusu, mis väljendub eriti lühemate maade kümne parema keskmistes saavutustes. Seejuures ei tule unustada, nagu tähendatud, et tippsaavutused ei olnud meil tänavu nii edukad kui varem, mis ei jäta oma mõju avaldamata keskmistele saavutustele.

Rekordideks ja teisteks hiilgenumbriteks ei olnud tänavune talv ka kuigi kohane. Esivõistluste ajaks juhtus olema pöörane pakane ja Tartu võistlusteks sula. Kumbki kord läksid tüseda konkurentsi saavutused aegade mõttes luhta. Ka saadi kestva pakase tõttu korraldada üldse vähe võitlusi. Ükski meie kiirusutaja ei käinud väljaspool Eesti piire ja ükski välismaalane ei külastanud meid. Seda tuleb konstateerida kurvastusega.

Parimaks uisutajaks nihkus tänavu vaidlematult Mitt, kuna Burmeister oli tõmbunud veidi treeningust tagasi. Martin, J. Kreutzberg ja Ende püüsid oma harilikul tasapinnal. Jõudsa sammu viskas edasi Leetsy, kel läks korda jõuda juba tunnustamisväärse saavutusteni. Ka teised B klassi mehed on asunud meie senistele tähtedele kardetavalt kannule. Üllatusmees oli veel algaja Veermann, kes 500, 1500 ja 3000 meetrit on katnud pakjulubavate aegadega.

Saavutuste kokkuvõte on järgmine:

500 m: 1. Mitt 46,8; 2. Leetsy 48,7; 3. Burmeister 48,8; 4. Martin 49,6; 5. Tavast 51,0; 6. Vogt 51,2; 7. Ende 51,3; 8. Villemson 52,0; 9. J. Kreutzberg 52,6; 10. Keerd 53,0; 11. E. Kreutzberg 53,0; 12. Jürgenson 53,3; 13. Musto 53,4; 14. Veermann 53,5; 15. Mihelson 54,2.

1500 m: 1. Mitt 2.43,6; 2. Martin

2.47,1; 3. Jürgenson 2.50,2; 4. Burmeister 2.51,0; 5. E. Kreutzberg 2.52,9; 6. Leetsy 2.53,4; 7. Ende 2.54,2; 8. J. Kreutzberg 2.54,6; 9. Mihelson 2.54,8; 10. Tavast 2.55,4; 11. Veermann 2.56,3; 12. Musto 2.58,4.

3000 m: 1. Veermann 6.07,0; 2. Rein- vart 6.29,8; 3. Kulpson 6.32,0; 4. Trei- mann 6.41,6; 5. Mats 7.05,3; 6. Botsch- kovski 7.16,6; 7. Ree 7.18,9.

5000 m: 1. Mitt 9.35,5; 2. Martin 9.57,5; 3. Jürgenson 10.06,2; 4. Ende 10.06,4; 5. Vogt 10.12,5; 6. Villemson 10.14,1; 7. E. Kreutzberg 10.15,1; 8. J. Kreutzberg 10.16,4; 9. Burmeister 10.21,0; 11. Mihelson 10.47,2.

10.000 m: 1. Burmeister 23.08,3; 2. Martin 23.08,5; 3. J. Kreutzberg 23.08,8; 4. Ende 23.22,4.

Võrreldes tänavusi tagajärgi kahe eel- mise aasta omadega, selgub:

1927. aastal oli 500 meetril parim aeg 47,1, kümnendal 52,8 ja kümne keskmine saavutus 50,72; 1928. a. vastavalt 45,9, 53,1 ja 50,81 ning tänavu 46,8, 53,0 ja 50,6.

1500 meetril oli 1927. a. parim tagajärg 2.38,0, kümnenda aeg 2.58,1, keskmine 2.49,02; 1928. aastal olid need arvud:

Spordiäri

RESEV-RESEL

Tallinn, Toompuiestee 19, telef. 20-19.

Soovitab oma valmistatud spordi ja võimlemise abinõusid.

2.33,6 — 2.59,3 — 2.48,3 ja tänavu 2.43,6 — 2.55,4 — 2.51,72.

5000 meetril oli 1927. a. parim tagajärg 9.24,3, 10-da mehe saavutus 10.42,6, keskmine aeg 10.03,33; 1928. a. näidati vasta- valt: 9.18,8 — 10.57,5 — 10.11,11 ja 1929. a.: 9.35,5 — 10.23,8 — 10.06,75.

10.000 meetrit ei ole meil kunagi küm- met meest jooksnud. 1927. a. oli seesugu- seid viis, parim aeg 19.24,7, nõrgem 21.11,0. Mõõdunud aastal said 10.000 meetriga hak- kama kolm meest, parima aeg 19.28,6 nõr- gema aeg 20.04,0. Tänavu on maa jooksnud läbi neli meest, kuid narride aegadega, pa- rim neist 23.08,5 ja nõrgem 23.22,4. Kui 1927. a. oli kolme parema keskmine aeg 19.46,53 ja 1928. a. 19.47,1, siis oli see tä- navu 23.08,53.

O.-ü. „Esto“

Tallinn, Pikk t. 47, tel. 10-02.

Suvehooajaks

kõiki kergejõustiku

jalgpalli, tennise ja

muude mängude

tarbeid

tunnustatud headuses kodu-

ja väismaade tehastest.

Avar valik spordi- kirjandust.

— Martha Norelius püstitas Chicagos uued maailmarekordid 220 ja 500 yardi vabaujumises aegadega 2.35,8 (2.40,6) ja 6.26 (6.32).

— Rootsi jalgpalliliidu vahekohtunikkude kursustele saatis Soome palliliit Y. Tuhkuse ja R. Wickströmi.

Sport ja õppetöö Ameerikas.

Kuidas hakkab spordipoistele tarkus.

Inglise statistikast kriketimängijate üle on näha, et nad elavad keskmiselt kauem, kui teised meessoost elanikud. Väljapaistvate amatööride eluiga on pikem professionaalidest. Tõenäoliselt on see tingitud nende parematest elutingimustest.

Ameerika õpetlase David F. Hoy andmetel on Cornelli ülikooli sportlastel olnud õppetöös parem edu kui mittesportivatel üliõpilastel. Samasisuline uurimus Rutgersi ülikoolis näitas Geo W. Frasere'i andmetel, et sportimine ei takista akademiilist tööd.

Robert T. Hall tegi järgmise kokkuvõtte sportlaste ja mittesportlaste õppimise kohta Kolorado nelja linna keskkoolides:

1. Sport pidurdab veidi õpilaste töösavutusi. Kui meie aga arvesse võtame, et tervis ja moraal sportimise kaudu võidavad juure, on tõenäoline, et sportlane saab koolist märksa enam kasu kui mittesportlane.

2. Spordipoisid valivad endale õppetöös ebaharilikke, kavast väljaspool seisvaid pingutusi, kuna sporditüdrukute juures on see ümberpöördukt.

3. Spordipoisid on keskmiselt pool aastat vanemad kui sama klassi mittesportlased, kuna sporditüdrukud on keskmiselt 2 kuud nooremad kui sama klassi mittesportlased.

4. Poisid, kes ei harrasta sporti, seisavad mõistuse asjus veidi kõrgemal sportlastest, kuid mittesportivad tüdrukud on rumalamad sama klassi sportlannadest.

Illinoisi osariigi kehalise kasvatuseseadus määrab, et kõik õpetajate-seminaarid peavad käsitama kehalist kasvatust ja treeningut sundusliku õppeainena. Peale 31. augusti 1928. a. ei tohi ühelegi lõpetajale anda kätte lõputunnistust, kui ta ei ole üks aasta tegutsenud kehalise kasvatuses vähemalt 144 tunnil 40-minutilise kestvusega.

Dr. R. R. Bradshaw, Oberlini kolledshi arst, avaldab, et ise endid üleval pidavad üliõpilased, nii mehed kui naised, on kannatanud rohkeima arvu keharikete all kui majanduslikult rippumatud.

New-York City majandusamet sai korralduse anda välja 1 miljon dollarit spordiväljade ehitamiseks avalikkude koolide juures. 125 koolil ei ole seal veel omaette spordivälja.

Janet H. Clarki uurimuse järele (John Hopkins University) ei saa laps, kes istub 5 meetri kaugusel vastu põhja suundu-

vast aknast, 20 tunni jooksul läbi klaaside tungivatest ultra-violett kiirtest nii palju kasu, kui 20-minutilise mänguga väljas. Katsed tehti märtsis, aprillis ja mais.

Pitt County ja North Carolina maakoolides antakse iga aasta õpilasele hõbekarikas, kelle välimus terviselt ja hammaste eest hoolitsemise jätab parima mulje.

W. Wortelmann toob andmeid 790 Ameerika linna spordihoolitsuse üle viimase viie aasta jooksul. Eriti silmatorkav on ametlike spordiõpetajate kasv 1921. aastal 11.079-lt 17.090-le. Vabatahtlike spordiõpetajate hulka hinnatakse 8625 peale. Spordi õitsengu teiseks tunnuseks on 10.213 spordivälja, mis seisavad kogukondliku valve all ja ehitatud omavalitsuste kulul.

Keskliidu asemikkude kogu.

Möödunud neljapäeva õhtul peeti spordi keskliidu asemikkude kogu koosolekut. Rohkesti aega kippus võtma revisjonikomisjoni protokoll, mis oli veninud enneolematult pikaks. Lõpuks katkes asemikkude kannatus ja protokoll harutamise lõpetati ühe kolmandiku ettelugemise järele. Võeti vastu aruanded ja eelarved ning vahetati mõtteid liitude reorganiseerimise ja olümpia-mängude ettevalmistuse üle.

Uude liidu juhatusse valiti: Laidoner, Pahk, Saulmann, Mändvere, Silber, Abrams, Hiop, Visman ja Lepik.

Kõiksugu sporditarbeid soovitab mõõdukate hindadega

kaubamaja „SPORT.“

Tallinn, Narva m. 19.

Kõnetr. 23-00

Ainult toidust saame meie jõudu, mida igapäev tarvitame. Mida kergemalt ja täielikumalt seediv toit, seda suurem on energia produktsioon. Võtke tass

OVOMALTINE

hommikueineks.

Dr. A. Wander A.-G., Bern, Schweiz.

Saadaval kõikides apteekides ja rohucauplustes.

Pealadu: A.-S. „EPHAG“, Tallinn, Harju t. 41
ja Narva mnt. 42. Tartus: Lille t. 1.

Vastutav toimetaja H. Tammer.

Ed. Möllerson'i

raudvoodi- ja traatvõrgu tehas.

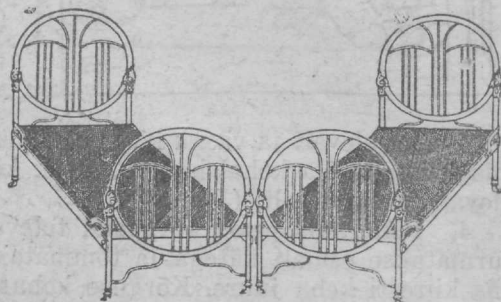
Tallinn,

Kopli t. 10.

Kõnetr. 26-70

Soovitab oma tehases valmistatud kuulsaid raud-

ovaal- ja teisi voodeid.

Peale selle valmistatakse

traatvõrke

murutõnise väljade, rohuedade jaoks ja igasugu muuks otstarbeks

— A. Pihlak, kes talvel võistles Viinis Austria backina ja vasaksisemisena, jõudis möödunud nädalal tagasi kodumaale ja hakkab jälle startima TJK värvides.

— Prantsuse olümpia komitee sai riigilt Amsterdami olümpia mängudeks toetust 3 miljonit 250 tuhat franki. Nüüd selgus aruandest, et selleks otstarbeks on olümpia komitee kulutanud 3.017.000 franki. Ülejäägi otsustas olümpia komitee maksta tagasi riigile. See on vist ainus olümpia komitee, kes oskab töötada ülejäägiga.

— Holland võitis Amsterdami staadionil jalgpallis Schweitsi 3:2. Sevillas lõi Hispaania Portugali 5:0. Inglise amatöörid triumfeerisid Schoti üle 3:1.

SHOKOLAADI-
KOMPVEKI- JA
BISKVIIDITEHAS

R.

KLAUSSON

TALLINN
JAHU T. 5
TELEF. 19-05

SOOVITAB

suures valikus laialt tuntud monpasje- ja shokolaadikompvekke, biskviiti ning kohvi.